

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

383. Quorum beneficiourm resignationes etiam puræ non nisi coram Papa fieri possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

2. Respondeo secundò : Sed nec alia resignationes conditionatae (intellige, exceptis iis, quae fiunt permutationis gratiâ) v. g. quibus resignans reservat sibi fructus vel pensionem ex beneficio resignato, vel expensas in obtentione aut lite circa beneficia factas &c. ab alio, quam Papâ recipi possunt, eruntque simoniaca, si ab alio quocunque (etiam Legato Nuncio, ut addit Barbof. mox citandus) recipiantur. Barbof. *juris Ecclesiastici* l. 3. c. 15. n. 45. citans præter Abb. & alios *inc. ex parte, de off. delegat.* Redoan. *de simon.* p. 2. c. 10. à n. 1. Covar. l. 1. *variatur. c. 5. nu. 3.* Suar. *de relig.* to. 1. tr. 3. l. 4. *de simon.* c. 35. n. 22. Bonacin. *de simon.* q. 4. §. 14. à n. 2. Valent. to. 2. d. 6. q. 16. *part. 3.* Castrop. to. 3. tr. ult. p. 4. n. 2. Dian. p. 6. tr. 7. *resol.* 42. Et expressius idem Barbof. *loc. cit.* n. 49. citans insuper Filiuc. to. 3. tr. 45. c. 8. q. 10. n. 34. eò quòd in hoc casu temporalis conditio in spiritualibus adiciatur, per quam conventio non sit gratuita, & aliquid contineat, quod rationate pretii habere videretur, & quòd, ut addit Engels *ad tit. de renunc.* n. 10. talis resignatio in effectu sit permutatio beneficii pro parte fructuum & redituum; fructus autem à beneficio separati, cum sint res temporales, foret permutatio rei spiritualis pro temporali. Neque contrarium probari ait Barbof. *loc. cit.* n. 50. *ex c. nisi essent, de præb.* ubi approbatur arbitrorum compositio sub ea forma & conditione celebrata, ut alter litigantium super beneficio liti cedat, & certam pecuniam ab altero singulis annis reciperet; eò quòd illa pecunia sine simonia dari possit; quia non ex conventionem partium, sed ex arbitrorum providentia pro bono pacis id factum seu statutum, citat pro hoc dicti tentis intellectu Hofst. *in cit. c. nisi essent.* Abb. & Imol. *ibid.* & Beronjum *an. 48.* In hoc tamen casu, ut evitetur adhuc simonia, requiritur ait *loc. cit.* Barbof. ut ab arbitris beneficium adjudicetur ei, qui canonicum titulum habet, vel talem ex actis appareat habere; aliter enim non solum committendam injustitiam, sed & simoniam, quia magis pro spirituali jure, quam pro bono pacis pecunia data videretur. De certero nihil obstat, quin Episcopus possit simpliciter & pure resignanti pensionem ex causa constituere. Barbof. *loc. cit.* vel etiam, ut addit Engels, ipse resignans, ut securior sit, eam ob rem ante resignationem supplicare Episcopo.

3. Tametsi igitur ex his rectè inferatur, non posse resignari coram Episcopo sub ea conditione, ut resignatum beneficium uniatur alicui loco seu Ecclesie, vel etiam conferatur tertie personæ. Garc. p. II. c. 3. n. 157. & 156. tradit tamen idem Garcia *ibidem* nu. 158. videri, posse aliquem consentire, ut suum beneficium uniatur certo loco, vel conferatur certæ personæ; eò quòd talis non propriè & verè, sed tantum impropriè & fiste renunciet (quanquam, ut dictum alibi, is, qui patitur suum beneficium conferri, tacitè videatur resignare) & nullum hic pactum vel conditio interveniat, sed nudus consensus, qui simoniam non inducit.

4. De reliquo conditionalem resignationem coram Ordinario fieri, & ab eo admitti posse sub conditione, quæ de jure inest, & quamvis expressa non fuisset, tamen de jure subintelligeretur, cum communi tradit Tond. *qq. benef.* p. 3. c. 151. n. 8. ex Sely. p. 3. q. 20. n. 2. & 3. & nullatenus resignatio sub tali conditione facta & recepta ab Ordinario

inario simoniam continet. Azor. p. 2. l. 7. c. 27. q. 6. cum communi.

Quaestio 382. An saltem Episcopus, aliusve inferior Papâ, in cuius manibus renunciatio conditionalis facta fuit, possit talem resignationem conditione illâ rejecta, tanquam puram acceptare, & beneficium conferre?

Respondeo negativè. Garc. p. II. c. 3. n. 155. citans Rebuff. *in pr. tit. de resign. condit.* n. 7. Gutierrez. *conf.* 42. n. 8. Rosiniac. &c. Barbof. *juris Ecclesiastici* l. 3. c. 15. nu. 46. Engels. *tit. de renunc.* nu. 9. citans Zoësum. *ad tit. de simon.* num. 72. Pirh. *ad tit. de renunc.* n. 78. citans insuper Less. *de just.* l. 2. c. 35. n. 12. contra Boërium. *tr. de pot. leg.* q. 2. Redoan. *de simon.* p. 2. c. 13. n. 9. Covar. l. 1. *variatur. c. 5. nu. 5.* apud Barbof. *loc. cit.* Actus enim sub conditione celebratus, conditione non expletâ nullum effectum operatur; & actus gestus cum qualitate rejectâ qualitate, acceptari nequit, ut Barh. *in l. Aurelius. ff. de liber. legiti.* Felin. *in c. cum inter, de re judic.* sed in forma specifica est implendus, juxta l. *Marius. l. qui heredi. ff. de condit. & demonstrat.* adeòque actus non potest acceptari quòd ad unam partem; & rejici quòd ad alteram, sed debet totus admitti, aut totus rejici; quia si dividatur, omnino mutatur: in præsentem autem sit renunciatio non simpliciter, sed sub conditione per modum unius individui actus. Pirh. Barbof. Engels. *l. cit.* Sed neque conditio illa haberi potest pro non adjecta; cum id nullo jure probetur: nec potest Episcopus privare reuanciantem jure suo eo invito (upora qui non vult, nisi dependentem ab illa conditione abdicare à se jus, & conferri beneficium) nequidem in penam resignationis temerè & illicitè factæ; cum nullo jure caveatur, ut sic renunciatus privetur beneficio, præsertim ipso facto. Pirh. *loc. cit.* Sed neque ex eo, quòd conditiones turpes à matrimonio carnali repellantur, habeanturque pro non adjectis, sequitur repelli quoque à matrimonio spirituali, & rejectâ conditione tanquam turpi, & canonice institutioni contrariâ, puram remanere renunciationem. Nam responderi Barbof. *loc. cit.* n. 48. æquiparationem, quam de matrimonio carnali ad spirituale facit Papa *c. inter corporalia, de transl. prælat.* non semper esse admittendam, præcipuè in hoc casu, in quo jure speciali conditiones turpes à matrimonio repelluntur. Addit, quòd talis conditio ex se turpis non sit, cum admittatur à Papa, quin & ab Ordinario in resignatione permutationis gratiâ.

Quaestio 383. Quorum beneficiorum resignationes, etiam puræ, non nisi coram Papa fieri possunt?

1. Respondeo primò: Cardinalatus, eò quòd non nisi penes Papam sit facultas privandi Cardinales. Paris. *cit. q. 11. n. 12.* & ex eo Pirh. *loc. cit.* cum communi, Fieri que debet hæc resignatio in consistorio; in eo enim ardua, quale quid est resignatio Cardinalatus, expediri debent, non secus ac privatio Cardinalatus fit in dicto Consistorio. Paris. *à n. 14.* tam talis resignationis quam privationis factæ in Consistorio referens exemplum.

2. Secundò Patriarchatus, Præmatus, Archiepiscopatus, Episcopatus. Paris. *cit. q. 11. n. 17.* citatis pluribus, juxta c. 1. *de transl. Episc.* & *c. inter corporalia.*

corporalia. ubi: non enim humana, sed potius divina potestate conjugium spirituale dissolvitur; cum per translationem, depositionem aut cessionem auctoritate Romani Pontificis Episcopus ab Ecclesia removetur. Et ideo tria hec, quae praemisimus, non tam constitutione Canonica quam institutione divina soli sunt Romano Pontifici reservata &c. quemadmodum solus Papa Patriarchas, Archiepiscopos & Episcopos creare & privare potest, c. post translationem, de translat. Episc. Paris. n. 22. Et licet olim in Concilio provinciali licebat Episcopos deponere, & primas vel Archiepiscopos cum concilio provinciali (intellige, ex consuetudine & speciali Papae concessionem, ut Paris. n. 24.) resignationes Episcoporum admittere, illique licentiam cedendi dare poterat; hodie tamen sicut depositio Episcoporum, ita & admisso cessionum eorumdem spectat privative ad Pontificem. Pith. cit. n. 70. ex Paris. loc. cit. n. 23. & 24. juxta Trid. quod citat sess. 13. c. 6. & sess. 24. c. 5.

3. Tertiò: Beneficia majora, seu dignitates majores post pontificalem dignitatem in Cathedralibus & Metropolitanis, & principales in collegiatis (etiam unicas, & quae vocantur monochlaestras, ut addit Paris. nu. 30.) non nisi coram Papa resignari possunt, quia illas per regulam tertiam Cancellariae generaliter dispositioni suae reservat Papa. Pith. loc. cit. Paris. à nu. 27. & nu. 30. in fine dicens, sic praticari communiter, ut habentes talia beneficia renuncient coram Papa, & si accedant ad Ordinarios, hi illos rejiciant & remittant ad Sedem Apostolicam: quamvis ratio, quam subdit nu. 31. eò quod ipsi conferre ea beneficia non possint, non videatur tenere, ut patebit ex mox dicendis. Limitat tamen hoc ipsum ita Pith. nisi consuetudo privilegiumve aliud in hac re, nempe quò ad horum beneficiorum resignationes, obtineat. De cetero beneficia alia reservata Papae per reservationes generales clausas in corpore juris, vel per particulares resignari possunt coram locorum Ordinariis, etsi hi ea resignata conferre nequeant; sed spectet eorum collatio ad Papam, si quidem reservatio, cum sit odiosa & restringenda, auferens Ordinariis potestatem conferendi illa beneficia, ad potestatem eorum resignationes recipiendi (etsi haec major sit potestate conferendi) afficiendam aut auferendam se non extendit. Pith. cit. n. 70. Paris. n. 32. & 33. citans plures, ac dicens hanc opinionem esse communem.

4. Quartò: Beneficia exempta non nisi coram Papa resignari possunt. Pith. cit. n. 70. Paris. cit. q. 11. n. 35. citans Pavin. de pot. cap. sede vac. p. 2. q. 2. n. 16. Calder. conf. 3. n. 1. de renunc. gl. in cap. si Abbatem. de Elect. in 6. & ibi AA. communiter. Superior enim exemptorum est solus Papa. c. auctoritate. de privileg. in 6. ad quem spectat eorum institutio & destitutio, adeoque & receptio resignatorum, ita ut Ordinarii se nequeant in iis beneficiis ingerere. Pith. loc. cit. Paris. n. 36. Unde si Abbas monasterii exempti, seu immediatè subiecti Romanae Ecclesiae seu Papae, cedat & renunciet in manibus Conventualium suorum, cessio illa est omnino irrita, & consequenter etiam electio novi Praelati à Conventu facta; debetque talis Abbas cedens in locum suum restitui, eò que integrè restituito, ex permissione Papae poterit à delegatis ipsius vice & auctoritate Papae cessio ejusdem Abbatibus recipi. Pith. loc. cit. nu. 71. juxta c. ult. de renunc. & ibidem Laym. Limitantur tamen haec ipsa à Paris. loc. cit. n. 37. ita ut Legatus de latere possit

quoque horum exemptorum beneficiorum resignationes recipere, juxta c. si Abbatem. de elect. in 6. ubi: ab alio quam à nobis, vel Apostolica Sedis Legato, si sit in provinciam de latere nostro missus, dari non potest licentia suum deferendi monasterium &c.

Quaestio 384. Quid potestatis habeant Cardinales in recipiendis resignationibus beneficiorum; & in specie Cardinalis S. Romanae Ecclesiae Vicecancellarius?

1. Respondeo primò: Cardinales seu illi Episcopi Romae viciniore, de quibus alius, recipere possunt resignationes beneficiorum existentium in suis diocesis, quia in iis non secus ac alii Episcopi in suis Episcopatibus jus instituendi & destituendi habent, ut latè Mandol. ad reg. 7. Cancell. q. 1. n. 5. cum communi Paris. l. 7. q. 12. n. 5. & 6.

2. Respondeo secundò: Cardinales alii presbyteri & diaconi recipere possunt resignationes beneficiorum existentium in suis titulis: quippe in iis possunt beneficiatos destituere. Paris. loc. cit. n. 9. competente illis hoc jure ratione titularum, Paris. n. 9. citans Mandol. ubi ante. Sarnens. ad reg. de trienniali. q. 31. n. 16. &c. Quippe S. R. E. Cardinales Ordinariam & quasi Episcopalem jurisdictionem habent in Ecclesia sui tituli, alii scque capellis pleno jure ei subiectis seu incorporatis, & clericis earundem. Laym. in c. his quae, de majorit. & obed. n. 1. Item ad c. querelam. de elect. n. 2. citans Suar. de ll. l. 4. c. 5. n. 4. & seipsum Th. mor. l. 1. tr. 4. c. 7. n. 27. Azor. p. 2. l. 5. c. 10. q. 3. cum communi, uti & ipsum per partes ostendit Paris. à n. 10.

3. Respondeo tertio: Cardinales habentes Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatis vel Prioratus in commendam, possunt ratione horum Episcopatum, Abbatiarum &c. recipere resignationes beneficiorum, non secus, ac alii Episcopi possidentes Episcopatus in titulum, Paris. loc. cit. à num. 21.

4. Respondeo quarto: Cardinales habentes indulta conferendi beneficia in Episcopatibus, quos habuerunt in commendam, & resignarunt (uti haec indulta iis concedi solent pro mensibus spectantibus ad Papam) non possunt existentium ibi beneficiorum resignationes recipere in mensibus Episcopi; quia nullam amplius pro his mensibus auctoritatem habent, utpote quam per resignationem abdicarunt. Paris. cit. q. 12. n. 24. juncto n. 25. Sed neque in mensibus papalibus, pro quibus indultum habent conferendi, possunt ibidem recipere resignationes, sed has recipere spectat ad Episcopum; quippe qui in suo Episcopatu privative ad tales Cardinales indultarios jus destituendi habet. Paris. cit. n. 25. citans Gabriel. conf. 187. n. 5. l. 1. Proceditque haec à fortiore in Cardinale habente indultum extraordinarium conferendi beneficia, utpote quae indulta extraordinaria minoris sunt auctoritatis, quam illud Ordinarium, de quo locuti sumus. Paris. num. 26. & 27. Limitanda autem haec: nisi forte in indulto illo ordinario aut extraordinario hujusmodi facultas recipiendi resignationes concessa, ut Paris. cit. n. 27. De cetero nihilominus, dum resignatio facta coram Episcopo in mensibus, in quibus potestatem conferendi habet Cardinalis (pro ut jam dictum, fieri illam debere coram Episcopo, & non coram Cardinali habente indultum, non solum in mensibus, in quibus Episcopus potest conferre